

formy byly obcházeny. Posuzuje-li snad některou z nich přísněji, než způsob trestné lichvy, jenž jí měl býti obcházen, možno z toho jen vyvozovati, že právě takovouto zakrytou lichvu pokládá za nebezpečnější a proto po případě trestnější. Ne bez vlivu byla snad i úvaha, že skutková podstata, přečinu dle § 13 lichevního zákona podobná, byla již za poměrů mírových, alespoň u živnostníků, trestna dle § 482 tr. zák., čehož při prostém předražování nebylo. Ostatně by tento důvod zmateční stížnosti na-prosto nepodporoval výklad § 13 lichev. zákona, jak o něj opírá stížnost tvrzení, že zákon odsouzením byl porušen.

Čís. 814.

Zařadění do pracovního oddílu nelze vysloviti ohledně trestného činu, jenž byl spáchán dříve, než-li zákon ze dne 18. března 1921, čís. 129 sb. z. a n. počal působiti. Opačný výrok nalézacího soudu lze napadnouti pouze zmateční stížností.

(Rozh. ze dne 24. dubna 1922, Kr II 678/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudě v Brně ze dne 17. května 1921, pokud jím vysloveno bylo dle § 1. odstavec druhý zákona ze dne 18. března 1921, čís. 129 sb. z. a n. zařazení obžalovaného, odsouzeného pro přečin § 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. a přestupek prvního odstavce § 7 téhož zákona, do pracovního oddílu, zrušil však dle § 290 tr. ř. z moci úřední rozsudečný výrok o zařazení obžalovaného do pracovního oddílu jako zmatečný.

Důvody:

Obžalovaný stěžuje si odvoláním do výroku, jímž zařazen byl do pracovního oddílu na tři měsíce, brojí tudíž proti porušení zákona. Opravným prostředkem v tomto případě, kde nenapadají se nesprávné výsledky volného uvážení soudcovského, je nikoli odvolání, nýbrž zmateční stížnost a to z důvodu čís. 11 § 281 tr. ř., za niž vznesené odvolání v tomto směru nutno považovati. Než zmateční stížnost neoznačuje vůbec zřetelně a určitě zmatečního důvodu, zejména neudává výslovně nebo jasným poukazem skutkové okolnosti, jež by zakládala zmateční důvod čís. 11 § 281 tr. ř. a nedoličuje, v čem zmíněný zmatek by spočíval. Neprovádí tedy důvodu zmatku dle čís. 11 § 281 tr. ř. po zákonu a jest ji proto ve směru tom pokládati za neprovedenou. Bylo tudíž neprovedenou zmateční stížnost zavrhnouti dle § 4 čís. 1 a § 1 čís. 2 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. z. z roku 1878. Výrok nalézacího soudu o zařazení obžalovaného do pracovního oddílu neodpovídá však zákonu. Dle § 12 nabytí zákon ze dne 18. března 1921, čís. 129 sb. z. a n. účinnosti 14. dne po svém vyhlášení, jež se stalo dne 3. dubna 1921, tedy dnem 19. dubna 1921. Ježto trestný skutek, podřaděný § 11, čís. 4 lichevního zákona, spáchán byl v březnu 1921 a zákon nevyslovuje zpětné platnosti, jest použití jeho na tento čin vyloučeno. Bylo proto za použití § 290 tr. ř. zrušiti rozsudek

v dotyčném výroku jako zmatečný z moci úřední a nalézti, jak shora uvedeno, aniž třeba bylo zkoumati, byly-li jinak dány podmínky ku použití dotyčného předpisu.

Čís. 815.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Hlediska, rozhodná pro posouzení, zda jde o cenu zřejmě přemrštěnou, zejména v poměru k cenám tržním, obecným, obvyklým.

(Rozh. ze dne 24. dubna 1922, Kr II 695/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě ve Znojmě ze dne 21. června 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 7 odstavec třetí zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.

Důvody:

Zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku první stolice, odsuzujícího ho pro přečin § 7 odstavec třetí zákona o válečné lichvě, dovozuje, že při posouzení otázky, zda cena, pachatelem požadovaná, je zřejmě přemrštěnou, vycházeti jest s hlediska cen obvyklých, a vytýká nalézacímu soudu jednak z důvodu čís. 9 lit. a) § 281 tr. ř., že nesprávně použil zákona, shledav cenu, stěžovatelem požadovanou, zřejmě přemrštěnou pro výši zisku stěžovatelova, jednak z důvodu čís. 5 § 281 tr. ř., že výrok nalézacího soudu je nejasný, neúplný a v rozporu s obsahem soudních výpovědí v otázce, zda cena, stěžovatelem požadovaná, odpovídá cenám obvyklým. Stížnost je v obou směrech bezdůvodna. Zákon o válečné lichvě chrání zájmy spotřebitelstva zejména také v tom směru, by se mu dostávalo předmětů potřeby za ceny co nejlevnější; připouští sice za účelem zajištění hospodářské existence výrobců a oprávněných obchodníků, by vůči spotřebitelstvu uplatňovali ceny, vyšší cen mírových pro vzestup nákladů výrobních, dopravních, režijních a jinakých, požaduje však, aby výrobci a obchodníci spokojili se se ziskem přiměřeným. Tržní, obecné, obvyklé ceny nemusí býti a namnoze nebývají výrazem těchto činitelů, zákonem respektovaných, nýbrž mohou býti a bývají namnoze výsledkem snahy výrobců a obchodníků, využívat mimořádných poměrů poválečných — zejména nedostatečnosti výroby a dovozu a tím nastavšího ochabnutí, ne-li nedostatku soutěže, jež za pravidelných poměrů brání ziskům přemrštěným, dále obavy spotřebitelstva před nedostatečným zásobováním, zesílené tím poptávkou spotřebitelů a meziobchodníků a povolností jich k vyšším i přemrštěným cenám — k docílení co největšího, byť nadměrného zisku osobního. Poměr ceny, v tom kterém případě požadované, k cenám tržním, obecným, obvyklým není proto spravedlivým a spolehlivým poznatkem přemrštěnosti nebo přiměřenosti ceny zejména v době klesání nákladů výrobních, kteréžto klesání teprve po nějaké přechodní době, totiž až nejnaléhavější potřeba spotřebitelstva a meziobchod jsou uspokojeny a kryty, dochází výrazu též v cenách tržních, obecných, obvyklých. Otázku, zda cena, pachatelem požadovaná, je přiměřena či zřejmě pře-